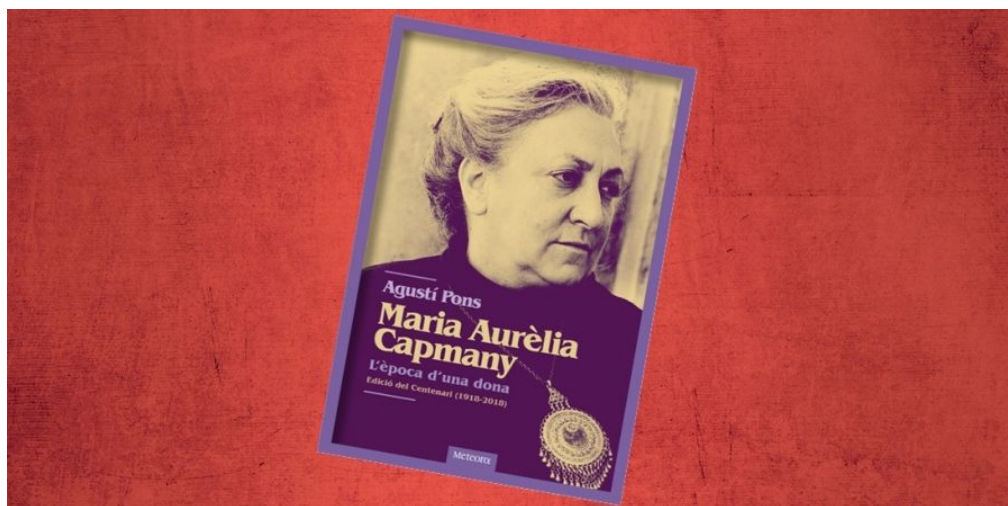

Vida de Maria Aurèlia Capmany

L'editorial Meteora recupera i amplia la biografia de l'escriptora catalana, en el centenari del seu naixement, escrita per Agustí Pons

Publicat per [Llegir en cas d'incendi](#)

20/03/2018

Júlia Costa. Barcelona / @liujatasco

Ha estat un gran encert la publicació ampliada de la biografia de Maria Aurèlia Capmany escrita per Agustí Pons, un llibre que es feia difícil trobar i que en mercats virtuals de segona mà havia assolit un preu extraordinari, considerant els temps que corren. El centenari del naixement de l'escriptora hauria de servir, així mateix, per reeditar

d'altres títols seus que avui han desaparegut de les llibreries convencionals.

Agustí Pons és un gran periodista i escriptor, un excel·lent cronista, el millor biògraf dels nostres personatges contemporanis i un d'aquests personatges que han esdevingut un pont imprescindible entre la generació de la Capmany i la dels joves d'avui. Pons sap conjuminar l'amenitat amb el rigor, aquesta grapa la forneix el temps i l'experiència, a més a més de la preparació acadèmica. Entre totes les molt bones biografies que ha escrit, la de Maria Aurèlia Capmany és la meua preferida, ja que no defuig entrar en el tema espinós de les ombres que tota vida té. Encara més la d'una dona extraordinària, apassionada i polièdrica com aquesta escriptora inclassificable, d'un gruix intel·lectual que encara no ha estat reconegut com calia.

Capmany va escriure novel·la convencional, històrica, negra, assaigs diversos, articles periodístics i teatre. Encara no fa gaire un amic actor evocava aquelles *Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret*, que haurien de formar part de la programació habitual dels nostres teatres. Capmany havia pogut comptar amb una bona preparació de joveneta, havia llegit molt i tenia una estranya dèria en emular, fins i tot de vegades en el seu aspecte físic, Simone de Beauvoir, quan crec que no tenia res a envejar-li.

Maria Aurèlia Capmany, gran amiga de Pasqual Maragall, va fer política directa i el seu pas per l'Ajuntament de Barcelona pot ser objecte de moltes controvèrsies però crec que no va deixar indiferent ningú, tot i que no sempre els intel·lectuals amb poder polític se'n surten, per raons òbvies. No cal insistir en el seu paper rellevant en el camp del feminisme. La seva vida i fins i tot les contradiccions personals en les relacions amb els homes que van passar per la seva vida, cal situar-les en el context de l'època. Capmany, com Montserrat Roig, persona d'una altra generació però amiga seva, va ser actriu ocasional, va cantar i fins i tot va sortir en alguna pel·lícula. L'entrevista que Roig li va fer, per a la televisió, és un clàssic pel que fa a aquest gènere periodístic. Un duel dialèctic de gran volada, vaja.

El càncer la va encalçar en un moment difícil, en poc temps la vam perdre a ella i a Montserrat Roig, dues escriptores que defugen tot tipus d'etiquetatge, imprescindibles per tal d'entendre aquells anys i aquells canvis i el masclisme subtil, però evident, de la cultureta, que queda palès en coses com ara la diferència exagerada en el nombre de Premis

d'Honor lliurats a homes i a dones al llarg dels anys. Ser dona, i brillant, no era gens fàcil. I encara sembla que no ho acaba de ser.

L'edició de Meteora és un luxe i és una sort que aquesta editorial, amb una trajectòria eclèctica i diversa, que té una gran cura en el format dels seus llibres, se n'hagi encarregat. Una altra virtut d'aquesta editorial és que els volums que edita no desapareixen sobtadament sinó que tenen una vida molt llarga i es poden trobar sense problemes, durant molt de temps, a la mateixa editorial. La reedició de la biografia hauria de ser objecte de debats sobre el seu temps, de revisió dels textos de l'autora i de difusió de la seva obra, en general. Alguna cosa es deu està fent, fa poc temps una meva neboda, periodista, em va comentar que cercava un dels seus clàssics que s'ha reeditat sovint, *Feliçment jo sóc una dona*, i li vaig trobar sense problemes. En aquesta biografia, a més a més d'un recorregut per la vida de l'escriptora, ens situem de forma panoràmica en el món literari i polític català d'aquells anys de represa i recuperació que avui fins i tot, en alguna ocasió, fan enveja, considerant tot el que es va poder fer amb tantes limitacions.

Maria Aurèlia Capmany va saber veure que el català era un sentiment popular, arrelat de forma profunda en molts sectors socials i no una expressió burgesa, cosa que avui pot semblar un disbarat però que determinada esquerra radical propagava sense manies. No va caure en el parany d'un comunisme identificat de forma errònia amb l'antifranquisme. Va tenir topades espinoses amb gent que aleshores remenava les cireres del món literari. La poca comprensió vers el contingut i valor d'un llibre tan imprescindible com *Un lloc entre els morts* és un dels moments més lamentables, però divertits, contemplats en perspectiva, de la seva trajectòria.

Va ser una dona polèmica, contradictòria i incòmoda per a molta gent. Els dogmes d'esquerra tenien aleshores un pes excessiu. Agustí Pons creu que va ser millor autora d'assaig que de narrativa però jo no ho tinc tan clar. Crec que la seva obra forma un tot que cal revisar a fons. Potser aquesta incomoditat ha arribat fins al present, no és l'únic cas, també Pedrolo s'ha vist sovint convertit en una mena de caricatura de l'autor prolífic i poc acurat o Olga Xirinacs, encara feliçment en actiu, no acaba de tenir el reconeixement que mereix més enllà del món cultural tarragoní.

Malauradament la malaltia va encalçar Capmany en un moment de decepció vital i sentimental, un moment també de canvis culturals i polítics que van fer que moltes iniciatives es diluïssin en un oblit

interessat. Sempre hi ha mandarinatges, després dels de Castellet i Molas en van venir uns altres. Un factor personal que oblidem sovint són les veus però la de Maria Aurèlia Capmany, clara i singular, encara em ressona a l'oïda de tant en tant. Es definia, en ocasions, com una dona finestrera i *de fer feines*. Des de la seva finestra personal podia contemplar el món amb murrieria maliciosa. Les seves feines van ser moltes i, en la gran majoria de casos, realitzades de forma magistral i desinhibida.

Si t'interessa aquest llibre, et poden interessar aquests altres:

- *Montserrat Roig. La memòria viva*, Aina Torres (Sembra Llibres).
- *El paradís perdut de Mercè Rodoreda*, Carme Arnau (Edicions 62).
- *El senyal de la pèrdua*, Maria-Mercè Marçal (Empúries).
- *Amb uns altres ulls*, Betsabé Garcia (Roca Editorial).
- *Espriu, transparent*, Agustí Pons (Proa).

ETIQUETES	AGUSTÍ PONS	BIOGRAFIES	EDITORIAL METEORA
ESTUDIS LITERARIS	JÚLIA COSTA	LITERATURA CATALANA	
MARIA AURÈLIA CAPMANY			

CATEGORIES	BIOGRAFIES I MEMÒRIES	ESTUDIS LITERARIS
LLIBRES		